

Beskrivelse af AX-spor Dronninglund Skole

Formål:

Formålet med "Spor AX" er:

At etablere et skolespor med almenelever og visiterede elever indenfor området af "generelle indlæringsvanskeligheder, hvori alle oplever sig som en del af et almindeligt læringsfællesskab, hvor forskellighed er en force. Et fællesskab hvor alle elever får mulighed for mange og nuancerede spejlingsmuligheder, der kan danne afsæt for styrket individuel læring og trivsel.

Målsætning:

1. At mindske forskellen mellem almen- og specialområdet
2. At udvikling i fællesskab bliver det bærende element med plads til diversitet
3. At de visiterede elever udvikler større personlige og sociale kompetencer til at kunne begå sig og finde værdi og mening som menneske i flere fællesskaber, og derved kan komme til at klare sig med mindst mulig voksenstøtte.
4. At elever med pædagogiske behov der strækker sig lige udenfor eller på kanten af almenområdet, tilgodeses pædagogisk og didaktisk, og dermed forbliver i almen gennem hele deres skoletid.

Teoretisk og empirisk afsæt:

Det teoretiske afsæt for AX-sporet er et bio-psyko-sociale videnskabssyn repræsenteret ved blandt andre børne- og ungdomspsykiater Søren Hertz. Et afsæt der *"...beskriver den helhed, der bedst tager vare på udvikling, og som skabes som mere end summen af det biologiske, det psykologiske og det sociale. Der er dermed ikke blot tale om et tværfagligt fokus på samspillet mellem de tre faglige discipliner, men et kreativt overskridende fokus på de processer, som bevæger sig ud over det adskilte faglige discipliner, og som har ideen om de uanede muligheder som det centrale element."*¹ Konkret betyder det, at praksis på AX-sporet udvikles med sigte på, at den pædagogiske og sociale kontekst på afgørende vis kan være med til at påvirke udviklingen af færdigheder hos almene elever såvel som visiterede elever. Sidstnævntes diagnoser bliver således brugt som et afsæt for udviklingen af den pædagogiske praksis, men ikke som et fast facit for en konstant praksis. Et teoretisk afsæt, der nødvendiggør kontinuerlig pædagogisk og didaktisk analyse af de fagprofessionelle til at åbne for de uanede handlemuligheder.

Det teoretiske afsæt er ledt af filosofien *"Børn gør det rigtige, hvis de kan"* præsenteres ved Ross W. Greene, som kalder på en pædagogisk forståelse af børneadfærd som et udtryk for manglende

¹ Hertz, Søren *"Børne- og ungdomspsykiatri – nye perspektiver og uanede muligheder"* s. 107 l. 11 – 18 Akademisk forlag 2017

færdigheder – hvor det er de voksnes ansvar at skabe muligheder for, at eleverne kan tilegne sig de manglede færdigheder.

Praksis læner sig endvidere op ad en dialektisk pædagogiske grundforståelse repræsenteret bl.a ved Tine Basse Fisker, hvor ”Barnets udvikling forstås som en dialektisk udvikling, der foregår i konstant vekselvirkning mellem barnets medfødte, indre forudsætninger og de sociale miljøer, det indgår i.”² ”...fokus i den pædagogiske praksis er på at sætte de miljømæssige betingelser på nogle måder, så børnene med særlige behov kan indgå i dem så længe som muligt og dermed befinde sig i lærende situationer så meget som muligt.”³

Inspirationen til AX-sporet er hentet nationalt fra hhv. Århus Kommunes NEST-klasser⁴, Syddjurs Kommunes praksis omkring omlægning af specialundervisning⁵ og Søndermarksskolen i Frederiksberg Kommune⁶. Internationalt er der hentet inspiration fra P.K. Younge skolen i USA, Florida og deres arbejde med tværprofessionelt samarbejde.⁷

Pædagogisk og didaktisk tænkning:

Den pædagogiske og didaktiske tænkning tager afsæt i begrebet ”Fællesskabende didaktikker” jf. UVM og UCNs, forståelse som grundlæggende handler om ”... at holde en bevidsthed og opmærksomhed på fællesskabet og de enkelte elevers værdighed ved enhver forberedelse og tilrettelæggelse af opgaver.”⁸

”At sætte begrebet ”fællesskabende” sammen med didaktik sætter fokus på, at undervisningens mål, indhold og metoder proaktivt skal samle eleverne om det faglige indhold, som det fælles tredje. Det handler om, at læringsaktiviteterne tilrettelægges som praksisser, der inddrager og samler eleverne, og ideen er, at det faglige indhold bliver det, som man er sammen om. Fællesskabende didaktikker skaber ikke alene fælles læreprocesser, men de er også med til at skabe og udvikle fællesskaberne i klassen. Pointen er, at de aktiviteter og metoder som læreren anvender i undervisningen, må være fællesskabende, og ambitionen er at skabe værdig og aktiv deltagelse samt meningsfuldhed i undervisningen, og dermed skabe et fælles tilhørsforhold i klassen.”⁹

² Fisker, Tine Basse ”Den sårbare inklusion – diagnoser og fællesskabende pædagogik i daginstitutioner” s. 125, l.16-18 Dafolo 2015

³ Ibid s.129 l.24-27

⁴ <https://www.aarhus.dk/borger/pasning-skole-og-uddannelse/skole-sfo-og-klub/andre-skoletilbud/nest-en-skole-for-alle/>

⁵ <https://www.kl.dk/kommunale-opgaver/boern-og-unge/kommunale-praksiseksempler/inkluderende-laeringsmiljoer-og-mellemformer/syddjurs-kommune-en-skole-for-alle-fra-almen-og-specialklasser-til-fuld-inklusion/>

⁶ <https://www.kl.dk/kommunale-opgaver/boern-og-unge/kommunale-praksiseksempler/inkluderende-laeringsmiljoer-og-mellemformer/frederiksberg-kommune-fra-inklusion-til-inkluderende-laeringsfaellesskaber/>

⁷ <https://emu.dk/grundskole/undervisningsmiljoe/inkluderende-laeringsfaellesskaber/skolen-i-florida-hvor>

⁸ <https://emu.dk/grundskole/corona-gode-raad-til-undervisning/faellesskab-og-trivsel/opmaerksomhed-paa>

⁹ <https://www.ucn.dk/Files/Billeder/ucn/Kurser-og-videreuddannelser/F%C3%A6llesskabende-didaktikker-og-fleksible-l%C3%A6ringsmilj%C3%B8er-BUTM.pdf>

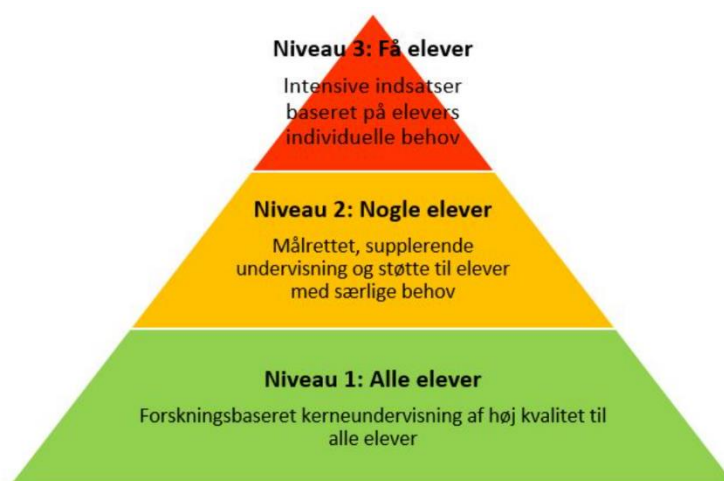
Metodebrug:

Den primære metode som anvendes på AX-sporet er Co-teaching. Hvilket betyder, at to professionelle altid deler ansvaret for klassen. At de forbereder, underviser i klassen og efterbehandler sammen. Vi ved fra forskning at denne metode skaber større succes for faglig, personlig og social udvikling for alle børn¹⁰.

Klassen og læringsmiljøet skabes med tydelige rammer og strukturer. Hverdagen er således præget af genkendelighed for eleverne. De tiltag som laves i og omkring klassen tager udgangspunkt de erfaringer og metoder der bruges i autismedagøgikken.

Konkret betyder det, at der anvendes visuel støtte, piktogrammer, tydelig struktur i opgaver og faste rutiner. Tydelige voksne som guider og som bruger nedenstående model til at skabe et godt og trygt læringsmiljø i klassen.

Dette sker i tæt samarbejde med især barn, skolens vejledere og øvrige samarbejdspartnere – herunder forældre.



© Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Figur 1: Et niveauopdelt støttesystem i tre niveauer, tilpasset efter P.K.Yonge (2019)

Modellen viser at tiltag, indretningen og strukturen udarbejdes til at komme *alle* børn til gode. Dernæst udarbejdes indsatser som gælder for nogle børn og i få tilfælde tiltag som kun gælder det enkelte barn.

¹⁰ <https://www.eva.dk/sites/eva/files/2017-08/Undervisning%20for%20alle%20-%20Det%20gode%20samarbejde.pdf> og <https://www.via.dk/-/media/VIA/dk/om-via/presse/dokumenter/publikationer/liv-i-skolen/liv-i-skolen-2-2018.pdf?la=da&hash=F70CBCD51B1902FAB99AAF079370BB4E>

Organisering:**Medarbejdere:**

Som udgangspunkt tilknyttes der hhv en almen lærer eller -pædagog og en lærer eller -pædagog med specialpædagogisk kompetence til hver årgang. Fagpersonen med specialpædagogisk kompetence følger årgangen op gennem klasserækkerne til minimum 3.klasse. Dette for at sikre videreførsel af struktur og didaktisk metode.

Ledelse:

Sporet er ledelsesmæssigt organiseret under leder for specialområdet og leder for almenindskoling.

Den ønskede effekt af dette er;

- at medarbejdere oplever sig fagligt ledt både indenfor det almen- og special-didaktiske og pædagogiske område
- At de didaktiske og pædagogiske metoder anvendt i AX-sporet på sigt afspejler sig i de andre almenspor på skolen, således at den generelle viden og kompetence til at udføre "fællesskabende didaktikker" løftes.